

la memòria

NARCÍS-JORDI ARAGÓ

Un sonet inèdit del poeta que en va fer cinc mil

De tots els literats del noucentisme gironí, Josep Tharrats va ser, sens dubte, un dels més fecunds. I també, paradoxalment, un dels més desconeguts i oblidats. La seva gegantina producció poètica ha romàs majoritàriament inèdita. Les poques obres que va publicar van veure la llum en edició limitada a cura del propi autor.

Nascut a Girona el 1886 i mort a Barcelona el 1976, Josep Tharrats i Vilà s'ocupava professionalment d'una indústria familiar de mosaics, però es dedicà vocacionalment a la literatura i a la promoció de tota mena de manifestacions culturals en el cercle dels lletraferits gironins. Va ser fundador i director de dues ambicioses però efímeres revistes: *Armonia* i *Cultura*. Va conrear incansablement el sonet com a emblema noucentista, fins a assolir la xifra de cinc mil: setanta mil versos (cinc vegades els de *La Divina Comèdia*); setanta mil frases perfectament mesurades i construïdes.

Amb un recull de tres sonets va guanyar, als 22 anys, la Flor Natural dels Jocs Florals de Girona. Aquell mateix any va publicar el primer llibre, *Orles*, i va començar a destacar en l'inquiet món cultural de la ciutat. Deu anys més tard va aparèixer *Les ofrenes espirituals*, gran llibre de sonets concebuts com a delicats treballs d'orfebreria, en un difícil i treballat equilibri entre l'emoció del fons i el rigor de la forma.

La memòria de Tharrats va ser mantinguda pel seu fill, el pintor Joan-Josep Tharrats, un dels fundadors de Dau al Set. Va explicar la seva biografia i la seva trajectòria en articles publicats durant cinc anys al *Diari de Girona*, va dedicar-li un capítol del llibre *Perfils i semblances*, va propiciar l'edició de diversos reculls poètics i va honorar-lo amb un número sencer

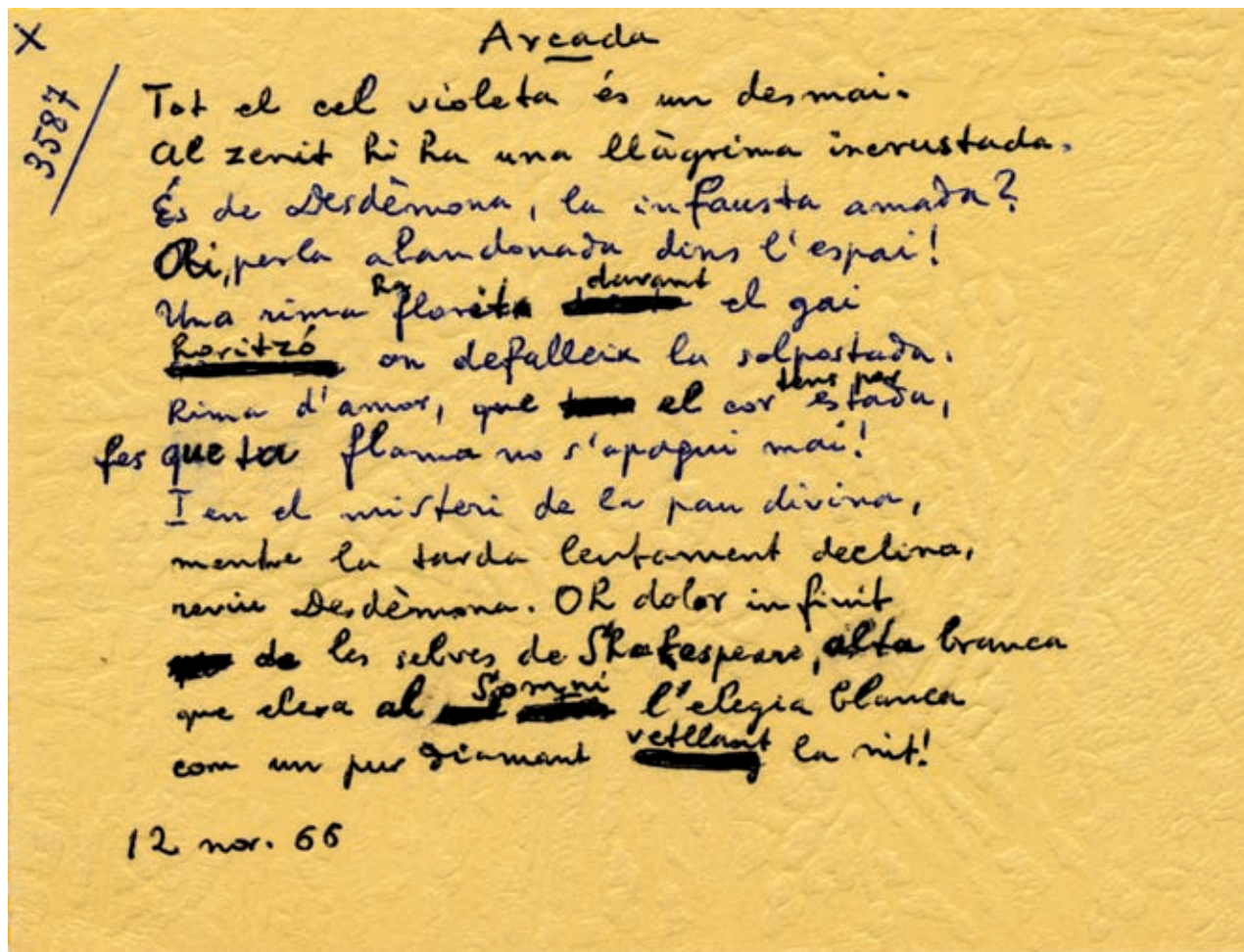

>> *Josep Tharrats (1886-1976).
A la dreta, portada de la revista
Negre més groc, amb un bust de
Tharrats de l'escultor Carles Collet.*

de l'elitista publicació *Negre més...*, i va enriquir cada un dels limitats exemplars d'aquella esplèndida revista amb la incorporació d'un sonet diferent de la producció paterna, original, manuscrit i autògraf, que convertia cada revista en un tresor exclusiu. Vaig tenir el privilegi de rebre un d'aquests exemplars, que porta incorporat l'esbós del sonet 3.584, datat el 12 de novembre de 1966, rigorosament inèdit fins avui: és el que apareix a la pàgina contigua.

El poema de Josep Tharrats que apareix en aquesta pàgina és **original, manuscrit i autògraf**, i rigorosament inèdit, datat el 12 de novembre de 1966

>> Original autògraf del sonet «Arcada».

«El millor sonetista»

«Josep Tharrats, dins el context gironí tan ric en creació literària i en activitats culturals, es convertí en el màxim sonetista. Només part de la guerra i la primera postguerra, amb la repressió cultural franquista, li va reduir la marxa de publicacions i es va veure obligat fins i tot a publicar llibres clandestins de poesia amb dates falses.

Tinc la impressió que Tharrats trobava en el sonet una mena de tornaveu per vehicular-hi els seus sentiments, les seves sensacions, el seu pensament i, naturalment, les seves conviccions. Qualsevol pretext era bo per "construir" un sonet com a peça literària o gairebé com a objecte que calia afaïçonar i després cisellar. Gairebé sempre els feia decasíl·labs, però en té alguns de cinc i de set síl·labes.

Alguns sonets de Tharrats són una mena d'himne a la vida i a l'entusiasme, sota l'empara tranquil·la de la religiositat. Però els homes i el paisatge, la ciutat i les emocions li fornien igualment elements d'inspiració: la nuditat del bosc, l'alba, la saba adormida, l'etern començar de la primavera, la tarda daurada, l'estelada, el dolmen, el mar, la tramuntana, l'aranya, el paó reial o la peònia són matèria viva dels seus sonets. També la pintura i la música li ofereixen argument per a la poesia. En tot era un artesà inspirat i joíós».

ALBERT MANENT

Pròleg al llibre de Josep Tharrats
Fondre l'ànima al paisatge. Barcelona, 1993.